

Lekcia 4

lernu!

KINEJO

 Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tento projekt je financovaný Európskou komisiou. Táto publikácia odráža názor autora a Európska komisia nenesie žiadnu zodpovednosť za informácie použité v tejto publikácii.

Všetok obsah, pokiaľ nie je výslovne uvedené inak, patrí *lernu.net* a je licencovaný na základe licencie [Creative Commons Attribution - NonCommercial - ShareAlike 4.0 Global](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

<https://lernu.net/instruado?lang=sk>

Číslovky

nulo = nula

unu = jeden

du = dva

tri = tri

kvar = štyri

kvin = päť

ses = šesť

sep = sedem

ok = osem

naŭ = deväť

dek = desať

cent = sto

mil = tisíc

miliono = milión

Väčšie čísla sa tvoria skladaním základných čísloviek týmto spôsobom:

mil ducent tridek ok = 1238

cent kvindek tri mil okcent tridek sep = 153.837

ok plus tri estas dek-unu = $8 + 3 = 11$

dek-kvin minus ses estas naŭ = $15 - 6 = 9$

Smer

V esperante po predložke zvyčajne nasleduje nominatív:

post mi = po mne

sen ŝi = bez nej

en domo = v dome

Ale po predložkách, ktoré označujú miesto, môže nasledovať akuzatív. Takto sa označuje pohyb smerom k nejakému miestu:

Mi iras en la domon. = Idem do domu.

Ili manĝas en la domo. = (Oni) jedia v dome.

La kato saltis sur la tablon. = Mačka skočila na stôl.

La kato saltis sur la tablo. = Mačka skočila na stole.

oni

Neurčité osobné zámeno **oni** sa používa keď je predmet neznámy alebo nedôležitý.

Oni manĝas. = Je sa. / (Niekoľko neurčitý) je.

Oni sidas. = Sedí sa. / (Niekoľko neurčitý) sedí.

si

Zámeno **si** (v akuzatíve **sin**) označuje, že predmet nejakej činnosti je zároveň podmetom.

Li lavas sin. = On sa umýva. (umýva seba)

Ŝi rigardas sin. = Ona sa pozerá na seba.

Ili kantas al si. = Oni si spievajú.

Zámeno **si** sa používa len v tretej osobe:

Mi rigardas min. = Pozerám sa na seba.

Ili rigardas sin. = Pozerajú sa na seba.

se

Vo fiktívnych vetách sa používa podmienený konjunktív **se**.

se = ak

Se mi malsanas, mi malmulte manĝas. = Ak som chorý, málo jem.

Kiam mi malsanis, mi malmulte manĝis. = Keď som bol chorý, málo som jedol.

re-

Predpona **re-** označuje, že sa niečo deje znovu, opakovane, tak v zmysle času ako aj miesta.

revidi = znova uvidieť

redoni = vrátiť

remeti = dať naspäť

▼ Blok 15 (vyučovacie hodiny 29-30)

Ciele

- spoznajú predponu **RE-**
- naučia sa, že akuzatív sa používa aj na vyjadrenie smeru
- naučia sa nové slová
- naučia sa čísla

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky

Príprava

- Zvukové nahrávky **1, 2**
- Kópie **M1**
- Kartičky s číslami **M2**
- Kópie **M3**

Nové slovíčka

letero = list (korešpondencia)

kien = kam

foto = fotografia

unu = jeden

kiam = kedy, keď

du = dva

re- = predpona
označujúca opakovanie
alebo návrat

tri = tri

tie = tam

kvar = štyri

mano = ruka

kvin = päť

kolere = nahnevane

ses = šesť

fariĝi = stať sa

sep = sedem

ruĝa = červený

ok = osem

fali = spadnúť

naŭ = deväť

botelo = fľaša

dek = desať

interese = zaujímavo

mil = tisíc

Učebný plán

20 min Rozdajte text **M1** a vypočujte si nahrávku **1**.

Spoločne ho prečítajte a preložte. Každý žiak prečíta dve vety a opäť ich preloží. Keď príde na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

Upozornite žiakov na novú gramatiku: predponu **RE-** a akuzatív smeru. Žiaci by mali mať dostatok možností na precvičovanie tejto gramatiky. Najjednoduchší spôsob, ako sa naučiť akuzatív na vyjadrenie smeru, je jednoducho používať ho na mnohých príkladoch namiesto učenia sa poučiek.

5 min Oddychová nejazyková hra

10 min Prestávka

10 min Cvičenie na použitie predpony **RE-**: spolu s triedou premýšľajte, ktoré slovesá môžu byť zmenené pridaním predpony **RE-** a čo znamenajú. Následne každý žiak nájde takéto slovesá a utvorí 3 vety so slovesami s predponou **RE-**.

Príklady: **rekoleri**, **refariĝi**, **revidi**, **relerni**...

10 min Rozdajte Karty s číslami **M2** na tvorenie čísel. Napíšte na tabuľu zopár čísel od 11 do 99 a žiaci vytvoria názvy týchto čísel v esperante.

20 min Oddychová nejazyková hra

20 min Rozdajte dialóg **M3**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahráť aj ďalšie dvojice.

Zadajte žiakom domáce úlohy

Miaj leteroj (1-a parto)

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto.

Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto.

Mi diris kolere:

Kion vi faras tie? Ne legu leterojn de aliaj! Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero falis ankaŭ.

UNU

1

DU

2

TRI

3

KVAR

4

KVIN

5

SES

6

SEP

7

OK

8

NAŮ

9

DEK

10

CENT

100

MIL

1000

M3 Dialóg

Maja Kien vi iras?

Petro Mi kunvenos kun kvar miaj geamikoj.

Julia Kie vi havas la kunvenon?

Petro Kun unu antaŭ la lernejo, kun la dua en la kinejo, kun la tria en la trinkejo kaj kun la kvara hejme.

Julia Ĉu mi povas veni kun vi?

Petro Vi povas, sed ne estos interese. Kiam ni estos hejme ni lernos kanti la kanton Dek boteloj.

Julia Ho, mi ŝatas kanti.

Petro Bone, venu.

M4 Domáca úloha

Napíšte 10 čísel medzi **10** a **99** a prepíšte ich slovom.

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.

▼ Blok 16 (vyučovacie hodiny 31-32)

Ciele

- naučia sa nové slová
- zopakujú si gramatiku z predchádzajúcich lekcí

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky

Príprava

- Zvukové nahrávky **3, 4**
- Kópie **M5**
- Kópie **M6**
- Kópie **M7**
- Kópie **M8**

Nové slovíčka

pardoni = prepáčiť

plu = ďalej, viac

devi = musieť

pordo = dvere

ricevi = dostať

preni = zobrať, vziať

aŭdi = počuť

sia = svoj

če = u, pri

sola = sám

fermi = zatvoriť

trankvila = pokojný

inter = medzi

vera = skutočný, ozajstný

kapo = hlava

stari = stáť

kiom = koľko

pendi = visieť

lasta = posledný

muro = stena

meti = hodiť

akcidento = nehoda

montri = ukázať

nur = len, iba

oni = neurčité osobné
zámeno

tiam = vtedy

piedo = noha

Učebný plán

20 min Rozdajte text **M5** a vypočujte si nahrávku **3**.

Spoločne ho prečítajte a preložte. Každý žiak prečíta dve vety a opäť ich preloží. Keď príde na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

5 min Oddychová nejazyková hra

10 min Cvičenie na zámeno **SI**: Žiaci napíšu 4 príklady podľa príkladov nižšie alebo učiteľ napíše na tabuľu vety v národnom jazyku a žiaci ich preložia do esperanta.

Príklady:

Mi rigardas min. Vi rigardas vin. Li rigardas sin. Ŝi rigardas sin. Ĝi rigardas sin. Ni rigardas nin. Ili rigardas sin. Mi amas min, vi amas vin. Mi demandas min. Vi demandas vin. Li demandas sin.

10 min Rozdajte **M6** alebo napíšte na tabuľu vety z **M6**. Aby si žiaci precvičili akuzatív na vyjadrenie smeru, vyzvite ich, aby našli napr. vetu, v ktorej sa hovorí o ceste do školy. Žiaci vetu nájdu, prečítajú ju a preložia. Po preložení všetkých viet sa učiteľ rozpráva so žiakmi a zisťuje, či pochopili princíp akuzatívu na vyjadrenie smeru.

10 min Prestávka

20 min Rozdajte dialóg **M7**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahrať aj ďalšie dvojice.

5 min Oddychová nejazyková hra

10 min Spolu prečítajte, preložte a zaspievajte pieseň **M8**.

Zadajte žiakom domáce úlohy

Miaj leteroj (2-a parto)

Ŝi diris:

– Pardonu ... mi serĉis mian libron ...

– Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi.

Ŝi ricevis bonan lecionon: ŝi ne plu legos leterojn de aliaj.

Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

M6 Cvičenie

Li iras en lernejon.

Ŝi metas leteron sur la tablon.

Ili eniris en la ĉambron.

Li remetis sian kukon sur la seĝon.

Ili iris hejmen.

M7 Dialóg

- A** Kiom kostas via nova aŭto? Oni diras ke tre multe.
- B** Jes. Ĝi kostas inter 10.000 kaj 15.000 eŭrojn. Ĉu ankaŭ vi volas novan aŭton?
- A** Ne. Mi ne ricevis multan monon de miaj gepatroj. Oni parolas ke mi ricevos pli multan monon en laborejo. Eble.
- B** Kiam vi laste havis novan aŭton?
- A** En 2006.
- B** Pardonu. Nun mi devas iri por redoni 200 eŭrojn al mia amiko.
- A** Vi vere havas bonajn amikojn kiuj donas al vi 200 eŭrojn.
- B** Estas vero. Ĝis revido.

Dek boteloj

Dek boteloj pendas sur la mur'

Sed se akcidente falas unu nur, tiam naŭ boteloj pendas sur la mur'.

Naŭ boteloj pendas sur la mur' sed se akcidente falas unu nur,

Tiam ok boteloj pendas sur la mur'.

Ok boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur,

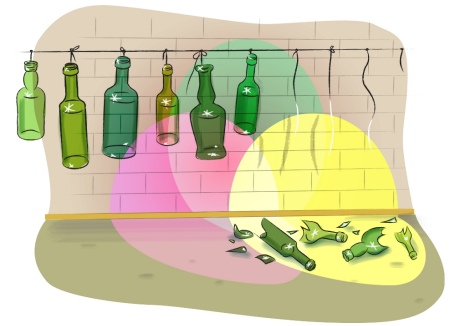
Tiam sep boteloj pendas sur la mur'.

.....

Du boteloj pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam unu botelo pendas sur la mur'.

Unu botelo pendas sur la mur', sed se akcidente falas unu nur, tiam nur odoro restas sur la mur'.

Melodia: [YouTube](#)

M9 Domáca úloha

Doplňte vety.

Mi iras _____ la domon.

La kato saltis _____ la tablon.

Ŝi iras _____ la ĉambron.

La patro sidis _____ seĝo.

Ana metas paperojn _____ la tablon.

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.

▼ **Blok 17** (vyučovacie hodiny 33-34)

Ciele

- naučia sa nové slová
- precvičia si predpony a prípony, čísla a akuzatív smeru
- lepšie pochopia text za pomoci prekladu

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky

Príprava

- Zvukové nahrávky **5, 6**
- Kópie **M8**
- Kópie **M10**
- Kópie **M11**
- Kópie **M12**
- Kópie **M13**

Učebný plán

10 min Vypočujte si Zvukovú nahrávku **5**. Spoločne si prečítajte celý text **M10**.

Každý žiak prečíta dve vety a opäť ich preloží. Keď príde na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

10 min Rozdajte **M11**.

Žiaci najskôr preložia slová zo zoznamu, následne každý žiak napíše 4 vety s týmito slovami. Tým si precvičia použitie **-EJ-**, **-UL-**, **-EBL-**, **-IN-**, **-IST-** a prípon **RE-**, **MAL-**, **GE-**.

5 min Oddychová nejazyková hra

20 min Rozdajte dialóg **M12**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahráť aj ďalšie dvojice.

10 min Prestávka

10 min Ako skupina preložte pesničku **M8** a spoločne si ju zaspievajte.

10 min Rozdajte **M13**. Žiaci doplnia chýbajúce slová.

5 min Oddychová nejazyková hra

Zadajte žiakom domáce úlohy

Miaj leteroj

Marko skribis al mi belan leteron. Ĝi estas vera amletero. En la letero estis ankaŭ lia foto.

Kiam mi revenis el la lernejo, mi volis ĝin denove legi. Mi rapide eniris en mian ĉambron. Tie staris mia fratino Vera antaŭ mia tablo kaj legis mian leteron. En ŝia mano estis ankaŭ la foto.

Mi diris kolere:

Kion vi faras tie? Ne legu leterojn de aliaj! Mia fratino fariĝis ruĝa. La foto falis el ŝia mano sur la tablon kaj la letero falis ankaŭ.

Ŝi diris:

– Pardonu ... mi serĉis mian libron ...

– Sed vi bone scias, ke viaj libroj ne estas sur mia tablo. Ankaŭ ne en mia ĉambro! Redonu la leteron al mi.

Ŝi ricevis bonan lecionon: ŝi ne plu legos leterojn de aliaj.

Ankaŭ mi ricevis lecionon: mi devas bone fermi la pordon de mia ĉambro.

M11 Cvičenie

Preložte do svojho jazyka.

portistino

gekantistoj

amikejo

malsanulo

malsanulejo

redoni

kunsidejo

nekomprenebla

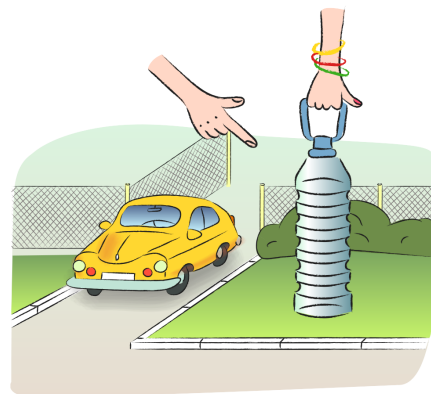
nebla

malgrandulo

Napíšte 4 vety so 4 slovami zo zoznamu.

M12 Dialóg

- Ivo** Kion vi havas en la mano?
- Maria** Botelon.
- Ivo** Kie vi prenis la botelon?
- Maria** Hejme el la kuirejo.
- Ivo** Kaj kien vi portas ĝin?
- Maria** Mi portas ĝin en mian aŭton.
- Ivo** Bone. Por kio la botelo devas esti en la aŭto?
- Maria** En ĝi estas trinko por trinki kiam mi veturos en ĝi.

M13 Cvičenie

Doplňte vety.

Ana kaj Marko iris _____ la strato.

Ili venis _____ kafejo, iris _____ tablo kaj vidis la patro _____ sidi
_____ seĝo.

Ana metis tri kukojn sur seĝ _____.

Ŝi _____ metis poste la kukojn sur la tabl _____.

M14 Domáca úloha

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.

▼ **Blok 18** (vyučovacie hodiny 35-36)

Ciele

- precvičia si slovnú zásobu
- zopakujú si predpony a prípony
- pripomenú si dôležitosť slovosledu vo vete

Vyučovacie pomôcky

- počítač na prehratie zvukovej nahrávky

Príprava

- Zvukové nahrávky **5, 7**
- Kópie **M10**
- Kópie **M15**
- Kópie **M16**
- Kópie **M17**

Učebný plán

10 min Rozdajte cvičenie **M15** na prípony. Stručne znovu objasnite význam týchto prípon. Následne žiaci vyplnia tabuľku.

10 min Vypočujte si Zvukovú nahrávku **5**. Spoločne si prečítajte celý text **M10**.

Každý žiak prečíta dve vety a opäť ich preloží. Keď príde na koniec textu, začnú opäť od začiatku, ale už bez prekladania. Učiteľ pomáha len so správnou výslovnosťou a ak treba, s prekladom.

5 min Oddychová nejazyková hra

20 min Rozdajte dialóg **M16**.

Rozdeľte žiakov do dvojíc a požiadajte ich, aby si prečítali dialóg a preložili ho. Jedna dvojica prečíta dialóg nahlas a preloží ho riadok po riadku. Ak treba, učiteľ pomôže s prekladom. Následne táto dvojica zahrá dialóg bez prekladania. Ak ostane čas, dialóg môžu zahrať aj ďalšie dvojice.

10 min Prestávka

20 min Vráťte sa ku skeču z lekcie 2 (**M17**).

Rozdeľte žiakov do trojíc. Žiaci v trojiciach preložia a zahrajú skeč.

5 min Oddychová nejazyková hra

Zadajte žiakom domáce úlohy

M15 Cvičenie

Napíšte slová s príponou na správnom mieste (napríklad **kuirejo**, **kuiristo**, **kuiristino**, **kuirebla**, **rekuiri**). Preložte a napíšte preklad vedľa slova.

	-EJ-	-UL-	-EBL-	-IST-	-IN-	RE-
kuri						
instrui						
sporti						
porti						
trinki						
manĝi						
skribi						
kanti						

M16 Dialóg

- Petro** Saluton. Mi ne vidis vin longe, kie vi estis?
- Ana** Okazis malbono. Mi falis kaj estis en malsanulejo.
- Petro** Ho, mi ne sciis tion. Ĉu nun vi povas iri kun mi en kinejon?
- Ana** Jes. Kiun filmon vi volas rigardi?
- Petro** Kriminalan filmon.
- Ana** Mi ne ŝatas tiajn filmojn. Mi volas vidi amfilmon.
- Petro** Bone. Kie ni povas rigardi amfilmon?
- Ana** En kinejo ĉe la lernejo. Ni rapidu.

Mi ne volas manĝi**Patrino** (al infano)

Manĝu!

Infano Mi ne volas!**Patrino** Manĝu! Estu bona! Manĝu!**Infano** Mi ne volas manĝi. Mi ne volas esti bona.**Patrino** (al la patro)

Ĉu vi vidas? Li ne volas manĝi. Li ne volas esti bona.

Patro (al la patrino)

Jes. Mi vidas. Li diras ke li ne volas manĝi. Li diras ke li ne volas esti bona.

Patro (al la infano)

Ĉu vi volas manĝi? Ĉu vi volas esti bona? Vi devas manĝi. Vi devas esti bona.

Infano Ne, mi ne volas manĝi. Ne, mi ne volas esti bona.

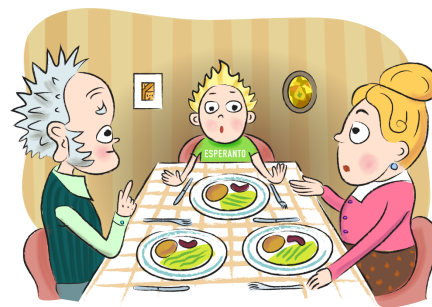
Mi ne devas manĝi. Mi ne devas esti bona. Kiu diras ke mi devas manĝi? Kiu diras ke mi devas esti bona?

Patrino Ĉu vi ne povas manĝi?**Infano** Mi povas. Mi ne volas. Mi povas manĝi. Mi ne volas manĝi. Mi povas esti bona. Mi ne volas esti bona. Mi povas diri, ke mi ne volas manĝi. Mi povas diri ke mi ne volas esti bona.**Patro** Vi ne povas diri, ke vi ne volas manĝi. Vi devas manĝi!**Infano** (elprenas libron, lernolibron de Esperanto)

Mi ne devas manĝi. Mi ne havas tempon. Mi lernas Esperanton.

Patro kaj patrino (kune)

Li ne havas tempon. Li lernas Esperanton.

M18 Domáca úloha

Utvorte zmysluplnú vetu. Dajte pozor na slovosled.

Skribis mi Marko al leteron.

Vera ĝi amletero estas.

Letero ankaŭ foto en la estis lia.

Eniris mian mi ĉambron rapide en.

Mano en foto ŝia estis ankaŭ la.

Vytvorte vety na počítači. Utvorte každý deň 5 viet; preložte ich a ak majú zmysel, zapíšte si ich.